

Nyttoanalys nationella grunddata

Underlag till delredovisning 2021-01-29

DIGG:s ärendenummer: AD 2019:585

Innehållsförteckning

1	Nyttoanalys av grunddatauppdraget.....	2
1.1	Beskrivning av identifierade nyttor.....	2
1.1.1	Vi presenterar nyttorna olika beroende på uppskattningarnas säkerhet.....	3
1.2	Nyttor skapas av tids- och kostnadsbesparingar.....	3
1.2.1	Uppskattade värden bygger på antaganden	5
1.2.2	Enklare att nå, använda och förstå data	8
1.2.3	Bättre samverkan mellan myndigheter i hantering av data	8
1.2.4	Offentliga aktörer behöver inte själva skapa riktlinjer och system för grunddatahantering	9
1.3	Nyttor skapas av bättre tjänster och nya användningsområden	9
1.3.1	Värderingarna ger en indikation på storleksordningen	10
1.3.2	Konsumenter får säkra data med känd aktualitet och kvalitet.....	11
1.3.3	Säker hantering av nationella grunddata skapar trygghet för alla i samhället.....	11
1.3.4	Hantering i enlighet med internationella riktlinjer ökar långsiktigheten i hanteringen samt möjliggör samarbeten	12
1.4	Ökad användning av nationella grunddata leder till höjd datakvalitet.....	12
1.5	Grunddatauppdraget möjliggör stora potentiella nyttor	13
1.5.1	Möjliggör och förbättrar övriga byggblock och underlättar deras utveckling	13
1.5.2	Lättillgängliga nationella grunddata möjliggör utveckling av nya tjänster	13
1.5.3	Möjliggör för framtida avgiftsfria data.....	14
1.5.4	Obligatorisk anslutning skulle leda till ytterligare nyttor.....	14

1 Nyttoanalys av grunddatauppdraget

Grunddatauppdragets aktiviteter och funktioner skapar nyttor brett i samhället. I denna bilaga presenteras en detaljerad redovisning av de nyttor som grunddatauppdraget leder till.

1.1 Beskrivning av identifierade nyttor

Värdet av de samhällsekonomiska nyttor som Grunddatauppdraget skapar är osäkert och bygger på flera antaganden. Nyttorna som grunddatauppdraget skapar är av typerna 1) tids- och kostnadsbesparing, 2) bättre tjänster och nya användningsområden (ökad kvalitet) och 3) ökad användning. Nyttorna består av effektivitetsvinster för offentlig sektor, företag och medborgare. Uppdraget leder även till kvalitativa samhällsekonomiska nyttor, såsom en känsla av ökad trygghet och säkerhet. Värdet av nyttorna avser därmed inte enbart offentligfinansiella effekter.

Vi uppskattar att Grunddatauppdraget skapar samhällsekonomiska nyttor till ett värde på totalt 900 miljoner kronor under en tioårsperiod (2022–2031) mätt i 2020 års penningvärde.¹ Av dessa uppskattas 600 miljoner kronor skapas genom tids- och kostnadsbesparingar. De kvalitativa samhällsekonomiska nyttorna, såsom exempelvis ökad trygghet och säkerhet, bedömer vi skapar nyttor till ett värde av 170–400 miljoner kronor, där vi bedömer att 300 miljoner kronor är det mest troliga punktestimatet. Detta värde är mer osäkert än det uppskattade värdet av nyttorna från tids- och kostnadsbesparingar.

Nyttorna tillfaller offentlig sektor, medborgare och företag. Nyttorna består dels av tids- och kostnadsbesparingar inom offentlig sektor samt för samtliga konsumenter av data. Dels av bättre tjänster och nya användningsområden till följd av att grunddatauppdraget leder till en säkrare hantering av data inom

¹ Alla värderade monetära nyttor är diskonterade med 3,5 procent per år från år 2020. De monetära nyttorna visar därför värdet i dagens penningvärde.

offentlig sektor. Nyttor skapas även som en direkt konsekvens av att användandet av nationella grunddata ökar inom offentlig sektor.

De nyttor som vi uppskattar kommer att skapas genom grunddatauppdraget skiljer sig från tidigare studier² eftersom vi räknar på andra typer av nyttor. Tidigare studier har uppskattat värdet av potentialen med lättillgängliga och avgiftsfria grunddata. I vår analys beräknar vi nyttorna som uppstår genom tids- och kostnadsbesparingar samt de förbättrade tjänster som grunddatauppdraget medför. Vi kvantifierar inte potentialen som grunddatauppdraget skapar. Vi justerar även beräkningarna för att ta hänsyn till att vi räknar med att vissa nationella grunddata kommer fortsätta vara avgiftsbelagda. Det är således inte förvånande att nivån på de beräknade nyttorna skiljer sig åt.

1.1.1 Vi presenterar nyttorna olika beroende på uppskattningarnas säkerhet

Vi presenterar nyttorna på olika sätt beroende på hur säkra vi är på värderingen och kvantifieringen av nyttan. Det har resulterat i tre nivåer av säkerhet.

1. Nyttan kan kvantifieras med rimlig säkerhet. Det gäller för nyttorna inom tids- och kostnadsbesparing.
2. Nyttan förväntas uppstå men är svår att kvantifiera. För samtliga nyttor inom bättre tjänster och nya användningsområden samt för nyttan relaterad till ökad användning är nyttorna alltför osäkra för att kunna kvantifieras genom beräkning. Dessa nyttor har istället beskrivits kvalitativt och värderats utifrån en ungefärlig indikation på deras storleksordning.
3. Potentiella nyttor vars utfall är osäkra och är svåra att kvantifiera. Vi har valt att endast beskriva dessa nyttor och hur de kan tänkas uppstå.

1.2 Nyttor skapas av tids- och kostnadsbesparingar

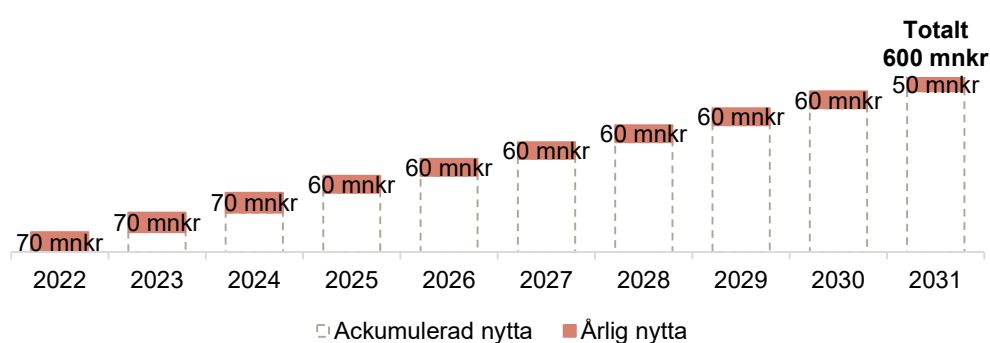
Värdet av de nyttor som skapas från tids- och kostnadsbesparingar är osäkert då det bygger på flera antaganden, bland annat att många myndigheter kommer använda ramverket för grunddata (att anslutningsgraden är relativt hög).³ Nyttorna består i effektivitetsvinster både för offentlig sektor samt för medborgare

² Se *Värdet av öppna data*, Damvad (2020).

³ Se avsnitt 2.2.1.

och företag. Det samlade värdet av dessa nyttor innebär därför inte enbart offentligfinansiella besparingar. Totalt uppskattar vi att grunddatauppdraget skapar nyttor till följd av tids- och kostnadsbesparingar till ett värde av 600 miljoner kronor över en tioårsperiod (2022–2031). När i tiden dessa nyttor förväntas realiseras är osäkert beror på våra antaganden om hur utvecklingen av grunddatahanteringen skulle ha fortlöpt om grunddatauppdraget inte skulle genomförts. I Figur 1 redovisas hur mycket värde som nyttorna uppskattas realisera för respektive år.

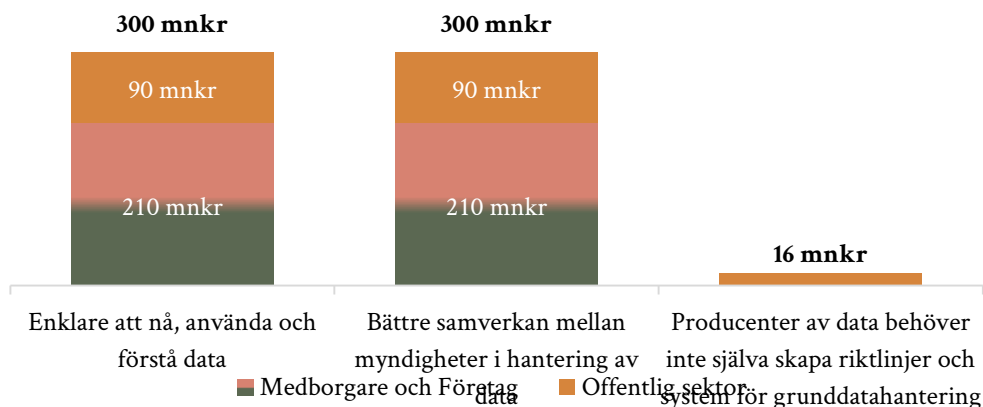
Figur 1: Fördelning av nyttor från tids- och kostnadsbesparing över tid

Not: Det färgmarkerade i figuren är den nytta som realiseras respektive år från tids- och kostnadsbesparing. Den streckade arean visar den ackumulerade nyttan som uppstått vid den tidpunkten.

Nyttorna inom tids- och kostnadsbesparing uppkommer av olika anledningar. Dels uppskattas uppdraget leda till att det blir enklare för samtliga konsumenter av data att hitta, förstå och använda nationella grunddata. Detta väntas leda till nyttor i form av tidsbesparingar. Grunddatauppdraget väntas även leda till en förbättrad samverkan i datahanteringen inom offentlig sektor. Detta leder till nyttor i form av både tids- och kostnadsbesparingar. Slutligen leder även uppdraget till kostnadsbesparingar då offentliga aktörer inte behöver utveckla egna riktlinjer för grunddatahantering.

Figur 2: Identifierade nyttor av tids- och kostnadsbesparing för grunddatahantering

Not: Färgen på stapeln för medborgare och företag är uppdelad i två nyanser eftersom vi kan beräkna summan på nyttan som tillfaller dessa aktörer gemensamt, men inte hur den fördelas på respektive aktör.

En tredjedel av nyttan väntas tillfalla offentlig sektor som beräknas kunna spara tid och kostnader värderat till cirka 180 miljoner kronor över tio år. Resterande nytta väntas fördelas mellan medborgare och företag, som beräknas spara tid och kostnader på cirka 420 miljoner kronor över tio års tid. Då det är mycket svårt att avgöra hur stora nyttor som tillfaller företag respektive medborgare har vi valt att beräkna nyttorna för dessa aktörer gemensamt.

1.2.1 Uppskattade värden bygger på antaganden

Nyttorna ovan har beräknats med hjälp av olika ingångsvärden och antaganden. Vi bedömer att dessa ingångsvärden är tillräckligt tillförlitliga för att kunna göra dessa beräkningar. Men det finns fortfarande osäkerhet i värderingarna. Vi bedömer hur säkra värderingarna är utifrån hur väl värderingarna täcker in alla relevanta nyttor (fullständighet) och hur precisa värderingarna är (reliabilitet). Tillsammans ger de ett mått på hur säkra värderingen är (validitet). Våra uppskattningar är baserade på tidigare studier som analyserat nyttor av att göra offentliga data lättillgängliga och avgiftsfria. Vi bedömer att relevanta nyttor som kommer av tids- och kostnadsbesparingar täcks in av dessa tidigare studier. Därmed bedömer vi att våra beräkningar genomgående är fullständigt uppskattade. Däremot är reliabiliteten av beräkningarna generellt lägre. Detta beror bland annat på att studierna som använts ofta täckt in fler nyttor än vad vi bedömer grunddatauppdraget skapar. Således måste vi göra antaganden om vilka delar av tidigare studier som är relevanta för våra beräkningar.

Beräkningarna baseras även på antaganden om att resultat från studier gjorda i andra länder kan användas även i en svensk kontext. Nyttorna har delvis beräknats genom att använda tidigare studier angående tids- och kostnadsbesparingar som följd av att offentliga data gjorts lättillgängliga i andra länder. Beräkningar av denna typ bygger på antaganden om att det inte finns alltför stora landspecifika faktorer som gör att resultaten från andra länder inte kan användas.⁴ Antaganden har även gjorts för hur nyttorna fördelas. Dels har antaganden gjorts för hur en gemensam nytta fördelas bland de olika typerna av nyttor som identifierats. Dels har antaganden gjorts om hur nyttorna fördelas mellan offentlig sektor samt medborgare och företag.

Vi har gjort samtliga antaganden baserat på konventioner och resultat från tidigare liknande studier samt i samråd med färdledande myndighet. För en utförligare beskrivning av detta, samt källförteckning, hänvisas till Metodbilagan⁵.

Tabell 1. Beskrivning av hur nyttan har beräknats

Beskrivning av nyttan	Hur har nyttan beräknats?	Använda källor	Antaganden
Enklare för konsumenter av data att hitta, använda och förstå nationella grunddata	Nyttan är beräknad genom att använda två tidigare studier rörande tids- och kostnadsbesparingar av insatser som syftar till att lättillgängliggöra offentliga data i Danmark. Beräkningarna justeras därefter för att:	- <i>Gode grunddata til alle – en kilde til vækst og effektivisering</i> , Digitaliseringsstyrelsen (2012) - <i>Study on eGovernment and the Reduction of Administrative Burden</i> , Gallo; Giove; Millard &	- Andel av nyttor som realiseras i respektive sektor: Offentlig sektor: 1/3 Medborgare och företag: 2/3 ⁷ - Reduktion av nyttan till följd av att data ej görs avgiftsfri:

⁴ De tidigare studier som använts har rört nyttoanalyser av insatser att lättillgängliggöra offentliga data i Danmark.

⁵ Nyttanalysens metodbilaga, Delredovisningens underlag, <https://www.digg.se/informationsutbyte-och-grunddata>

⁷ Antagande är baserat på tidigare studie, se *Potentialanalys av NDI*, Ramboll (2017).

<p>Bättre samverkan mellan myndigheter i hantering av data</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Motsvara svenska förhållandena - Inkorporera att i Danmark gjordes datasamlingarna avgiftsfria - Viktas mellan de två studierna - Fördelas mellan medborgare, företag och offentlig sektor - Fördelas mellan de två typerna av nyttor som realiserats <p>Studierna beräknar gemensamma tids- och kostnadsbesparingar av öppna och samordnade grunddata samt att dessa görs tillgängliga via en portal. Därför har den beräknade nyttan slutligen fördelats mellan byggblocken API och Metadata samt grunddatauppdraget. För en exakt beräkning och fördelning, se nyttoanalysens metodbilaga till rapporten <i>Etablering av förvaltningsgemensam digital infrastruktur</i>.⁶</p>	<p>Thaarup (2014)</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Data accessibility: Open, free and accessible formats</i>, OECD (2019) - <i>Potentialanalys av NDI</i>, Ramboll (2017) - <i>United Nations E-Government Survey 2020: Digital Government in the Decade of Action for Sustainable Development</i>, UN (2020) 	<p>1/3⁸</p>
<p>Offentliga aktörer behöver inte själva skapa riktlinjer och system för grunddatahante</p>	<p>Uppskattad utvecklingskostnad multiplicerat med antal myndigheter som utvecklar ett eget system (inklusive prognos) adderat med uppskattad årlig förvaltningskostnad</p>	<p>- <i>Årsredovisning 2019</i>, SCB (2020)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kostnad för förvaltning av dataportal per år: 5 mnkr⁹ - Engångskostnad för utveckling av dataportal: 300 tkr

⁶ Nyttoanalysens metodbilaga, Slutrapportens bilagor, <https://www.digg.se/informationsutbyte-och-grunddata>

⁸ Antagande är baserat på tidigare värderingar av tillgång till data, se *Data accessibility: Open, free and accessible formats*, OECD (2019).

⁹ Antagandet är baserat på förvaltningskostnaden för SCB:s respektive datasamlingar.

ring	multipliserat med antal myndigheter som utvecklar ett eget system (inklusive prognos)		- Antal grunddata-domäner som utvecklat en egen dataportal: 1
------	---	--	--

1.2.2 Enklare att nå, använda och förstå data

En samordnad grunddatahantering innebär tids- och kostnadsbesparingar då det leder till att det blir enklare för konsumenter av data att hitta, använda och förstå nationella grunddata. Att nationella grunddata blir mer lättillgängliga innebär tidsbesparingar för alla som använder dessa data. Vi uppskattar att tidsbesparingarna skapar nytta på 300 miljoner kronor över tio års tid. Hur detta fördelas mellan olika aktörer redovisas i Figur 2. Denna nytta resulterar inte i en renodlad kostnadsbesparing, utan nyttan består i att användare av nationella grunddata inom offentlig sektor samt medborgare och företag spar tid när de vill använda nationella grunddata.

1.2.3 Bättre samverkan mellan myndigheter i hantering av data

En enhetlig hantering av nationella grunddata förbättrar den koordinerade datahanteringen inom offentlig sektor. Detta innebär att offentliga aktörer inte behöver hålla stora mängder egna grunddata om de finns lättillgängliga via en grunddatadomän. Detta spar tid för anställda inom offentlig sektor som arbetar med grunddata.

Ju fler offentliga aktörer som använder grunddatadomänerna som källa för deras grunddata, desto större blir tidsbesparingarna för medborgare och företag. Om samtliga offentliga aktörer använder grunddatadomänerna som källa maximeras dessa tidsbesparingar. En individ behöver i det fallet enbart uppge sina personuppgifter till Skatteverket. Skatteverket delar därefter dessa uppgifter med övriga offentliga aktörer som behöver informationen. Detta spar tid då en medborgare eller företag inte behöver uppge samma uppgifter för flera olika offentliga aktörer. Det blir även enklare att ändra sina uppgifter då de enbart behöver uppdateras på ett ställe. Vi uppskattar att en effektivare samverkan för nationella grunddata inom offentlig sektor skapar nytta på 300 miljoner kronor över en tioårsperiod. Hur detta fördelas mellan olika aktörer redovisas i Figur 2. Denna nytta leder till indirekta offentligfinansiella kostnadsbesparingar. Anställda inom offentlig sektor behöver lägga mindre tid på hantering av grunddata vilket frigör tid för dem att genomföra andra arbetsuppgifter.

1.2.4 Offentliga aktörer behöver inte själva skapa riktlinjer och system för grunddatahantering

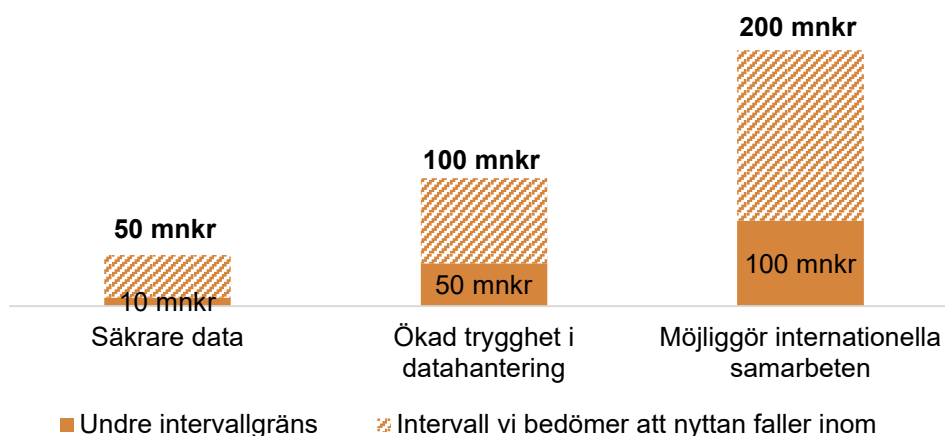
Genom att ett ramverk för nationella grunddata har tagits fram sparar nuvarande och potentiella grunddatadomäner tid och resurser då de inte behöver ta fram egna riktlinjer för hantering av grunddata. Samordnad grunddatahantering innebär således att utvecklings- och förvaltningskostnader för dessa lösningar undviks. Nyttorna som uppstår är dock jämförelsevis små då det är få aktörer som hanterar nationella grunddata. Vi uppskattar att nyttorna som dessa kostnadsbesparingar innebär uppgår till 16 miljoner kronor. Nyttorna tillfaller offentlig sektor. Denna nytta resulterar i en offentligfinansiell kostnadsbesparing då nyttan utgör beloppet som annars spenderats på utveckling av aktörsspecifika grunddatalösningar. I och med grunddatauppdraget kommer således denna kostnad inte att realiseras.

1.3 Nyttor skapas av bättre tjänster och nya användningsområden

En samordnad hantering av nationella grunddata leder till förbättringar av existerande tjänster. En samlad och enhetlig källa för nationella grunddata innebär att konsumenter i lägre utsträckning behöver oroa sig för att den grunddata de använder är felaktig eller inaktuell. Samordnade nationella grunddata minskar även risken att data hanteras felaktigt. Detta skapar nyttor för offentliga aktörer som är trygga med att den data de delar med varandra hanteras på ett säkert sätt. Det skapar även nyttor för medborgare och företag då enhetlig hantering minskar risken att fel görs med data som potentiellt berör dem. Nyttor skapas även genom att nationella grunddata hanteras i enlighet med riktlinjer för data på EU-nivå. Detta skapar nyttor bland annat genom att det garanterar att regler och riktlinjer är mindre troliga att ändras inom en överskådlig framtid. Detta möjliggör i sin tur mer långsiktigt arbete med nationella grunddata. Nyttorna som uppstår genom bättre tjänster och nya användningsområden är svåra att beräkna kvantitativt. Detta beror på att de består av en upplevd kvalitativ nytta, exempelvis en känsla av ökad trygghet. Vi uppskattar att dessa nyttor skapar värde över tio års tid i storleksordningen 160–350 miljoner kronor. I och med att nyttan är kvalitativ så leder den inte direkt till kostnadsbesparingar. Nyttorna har uppskattats baserat på en storleksrangordning av kvantifierade och icke-kvantifierade nyttor. Metoden

beskrivs utförligt i kapitel 1.3.1. För utförligare beskrivning hänvisas till Metodbilagan¹⁰. När i tiden dessa nyttor förväntas infalla har inte kunnat beräknas. Den osäkerhet som finns i bedömningarna av dessa nyttor är illustrerade i Figur 3 nedan. Det streckade området är det intervall som vi bedömer att nyttan faller inom.

Figur 3: Identifierade nyttor av bättre tjänster och nya användningsområden för grunddata

1.3.1 Värderingarna ger en indikation på storleksordningen

Nyttorna som skapas av bättre tjänster och nya användningsområden är generellt svåra att bedöma kvantitativt. Värderingen av dessa nyttor ska därför förstås som en indikation på i vilken storleksordning som nyttorna kan uppskattas till. Nyttorna ges därför i ett intervall. Intervallet är baserat på rangordningen utefter storlek av alla identifierade nyttor inom grunddatauppdraget samt med hjälp av samtliga identifierade nyttor inom ramen för nyttoanalysen av den förvaltningsgemensamma digitala infrastrukturen. Rangordningen av nyttorna är gjord baserat på samtal med infrastrukturansvarig myndighet. Genom att använda denna rangordning samt storleken på de kvantifierade nyttorna har intervallet för respektive nytta uppskattats, se Figur 4.

¹⁰ Nyttoanalysens metodbilaga, Delredovisningens underlag, <https://www.digg.se/informationsutbyte-och-grunddata>

Figur 4. Storleksintervall på beräknade nyttor samt rangordning av samtliga nyttor

	Kvantifierade nyttor	Icke-kvantifierade nyttor
Stora nyttor: 300-600 mnkr		
Medelstora nyttor: 100-300 mnkr	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 45%;">Enklare att hitta, använda och förstå datasamlingar</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 45%;">Bättre samverkan mellan myndigheter i hantering av data</div> </div>	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 100%;">Möjliggör internationella samarbeten</div>
Mindre nyttor: 10-100 mnkr	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 100%;">Myndigheter behöver inte själva skapa riktlinjer och system för datahantering</div>	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 100%;"> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 45%;">Ökad trygghet</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 45%;">Misstag uppmärksammas</div> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 100%;">Ökad säkerhet i att data är korrekt och aktuell</div> </div>

1.3.2 Konsumenter får säkra data med känd aktualitet och kvalitet

Enhetlig hantering av nationella grunddata gör det enklare för konsumenter av data att verifiera att deras data är korrekt och aktuell. Genom att grunddatadomänerna hanterar data på ett enhetligt sätt är det enklare att identifiera källan till olika nationella grunddata. Och genom att hämta nationella grunddata direkt från källan minskar risken att data är felaktig eller inaktuell. Detta skapar nyttor för samtliga konsumenter av nationella grunddata. En ökad känsla av trygghet och kontroll är svår att kvantifiera och värdera. Denna typ av nytta resulterar inte heller i direkta kostnadsbesparingar. Men vi uppskattar att nyttan är liten jämfört med övriga nyttor och uppgår till mellan 10–50 miljoner kronor. Hur nyttan fördelar sig mellan medborgare och företag har inte varit möjligt att bedöma.

1.3.3 Säker hantering av nationella grunddata skapar trygghet för alla i samhället

Att nationella grunddata hanteras enhetligt och säkert leder till ökad trygghet för samtliga aktörer i samhället. Inom offentlig sektor kan aktörer vara säkra att nationella grunddata de delar med varandra hanteras korrekt och på ett säkert sätt. Detta gör att offentliga aktörer känner sig trygga i sin datahantering. Genom att medborgare och företag är medvetna om denna säkrare hantering känner även de

sig tryggare. Exempelvis kan medborgare och företag vara trygga med att nationella grunddata som rör dem hanteras säkert. En ökad känsla av trygghet är svår att kvantifiera och värdera. Men vi uppskattar att nyttan är liten jämfört med övriga nyttor och uppgår till mellan 50–100 miljoner kronor.

1.3.4 Hantering i enlighet med internationella riktlinjer ökar långsiktigheten i hanteringen samt möjliggör samarbeten

Att hanteringen av grunddata utvecklas i enlighet med regler och riktlinjer på EU-nivå skapar nyttor genom ökad trygghet för samtliga aktörer i samhället. I och med att nationella grunddata hanteras i enlighet med internationella riktlinjer kommer således system eller hantering av grunddata baserade på dessa riktlinjer också vara i linje med internationella ramverk. Detta skapar en trygghet för konsumenter av data då de kan arbeta långsiktigt och behöver inte oroa sig för att reglerna för hantering kommer ändras. På lång sikt innebär även hantering i enlighet med internationella riktlinjer att eventuella samarbeten över landsgränser möjliggörs. En ökad känsla av trygghet och ökad möjlighet till internationella samarbeten är svårt att kvantifiera och värdera. Denna typ av nytta resulterar inte heller i direkta kostnadsbesparingar. Men vi uppskattar att nyttan är medelstor jämfört med övriga nyttor och uppgår till mellan 100–200 miljoner kronor. Hur nyttan fördelar sig mellan medborgare och företag har inte varit möjligt att bedöma.

1.4 Ökad användning av nationella grunddata leder till höjd datakvalitet

En ökad användning av nationella grunddata skapar i sig ökade nyttor i samhället. Genom den tids- och kostnadsbesparing som grunddatahanteringen leder till, samt genom att existerande tjänster för datahantering förbättras, förväntas den totala användningen av nationella grunddata öka. Ökad användning av nationella grunddata leder till att eventuella fel som finns i datasamlingarna är troligare att uppmärksammas. Detta leder till att kvaliteten på själva datasamlingen höjs. Bättre nationella grunddata är en nytta som tillfaller samtliga aktörer i samhället. Den positiva effekten ökad användning har på datakvaliteten är svår att kvantifiera. Men vi uppskattar att nyttan är liten jämfört med övriga nyttor och uppgår till mellan 10–50 miljoner kronor.

10–50 mnkr

uppskattas nyttan vara av att ökad användning av nationella grunddata höjer kvaliteten på data

1.5 Grunddatauppdraget möjliggör stora potentiella nyttor

Grunddatauppdraget skapar potential för fler nyttor än de som är beskrivna ovan. Dels är nationella grunddata centralt i utvecklingen av byggblocken inom uppdraget att etablera en förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte¹¹ och bättre nationella grunddata kan potentiellt påskynda utvecklingen av dessa byggblock. Dels kan lättillgängliga nationella grunddata möjliggöra utveckling av nya tjänster. På lång sikt kan även avgiftsfria data möjliggöras vilket skulle skapa stora nyttor. Slutligen skulle även en obligatorisk anslutning till hantering av data i enlighet med uppdraget skapa ytterligare samordning och därigenom ökade nyttor. Anledningen till att dessa nyttor inte är beskrivna ovan är för att de antingen beror på att andra aktörer behöver vidareutveckla eller använda funktioner som finns inom grunddatauppdraget, eller för att nyttorna uppstår tack vare utvecklingar inom grunddatauppdraget som idag inte är planerade att realiseras. Osäkerheten i storleken på värderingarna i kombination med osäkerheten om potentialen kommer att realiseras gör att vi bedömer att det inte är möjligt att ge en rimlig uppskattning av storleken på dessa nyttor.

1.5.1 Möjliggör och förbättrar övriga byggblock och underlättar deras utveckling

Nationella grunddata är en central del i utvecklingen av flera andra byggblock inom ramen för uppdraget att etablera en förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte. En enhetlig hantering av nationella grunddata kan potentiellt förbättra och snabba på utvecklingen och den framtida potentialen i dessa övriga byggblock. Detta leder till ökade nyttor då det innebär att byggblockens nyttor kan realiseras närmare i tiden.

1.5.2 Lättillgängliga nationella grunddata möjliggör utveckling av nya tjänster

Tillgängliggörande av nationella grunddata innebär stora möjligheter för innovation. Lättillgängliga nationella grunddata är enklare att använda och förstå. Detta ökar möjligheten för att nationella grunddata kan användas på innovativa sätt för att utveckla nya tjänster.

¹¹ Se Uppdrag att etablera en förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte (I2019/03306/DF, I2019/01036/DF (delvis), I2019/01361/DF (delvis) och I2019/02220/DF).

1.5.3 Möjliggör för framtida avgiftsfria data

En förlängning av planerade utvecklingar inom grunddatauppdraget är att göra nationella grunddata avgiftsfria. Detta skulle realisera stora nyttor¹² då flera av de datasamlingar som klassificeras som grunddata idag är avgiftsbelagda.

1.5.4 Obligatorisk anslutning skulle leda till ytterligare nyttor

Om hantering av nationella grunddata i enlighet med uppdragets riktlinjer görs obligatoriska skapas ytterligare nyttor. De nyttor som kvantifieras ovan bygger på att de tre identifierade grunddatadomänerna ansluter till grunddatahanteringen. Det finns dock många andra typer av data som också skulle kunna hanteras i enlighet med riktlinjerna framtagna för grunddatahantering. Om hantering av data i enlighet med dessa regler skulle göras obligatorisk för samtliga offentliga aktörer skulle det leda till ökade kostnader på kort sikt men stora potentiella nyttor på längre sikt. Nyttorna skulle bland annat skapas genom ökad enhetlighet vilket i sin tur skulle leda till ökad effektivitet och ytterligare tids- och kostnadsbesparingar.

¹² För en uppskattning av de potentiella nyttorna med avgiftsfria data, se *Värdet av öppna data*, Damvad (2020)